

Verzonden per e-mail: gemeente@oisterwijk.nl; lars.wierts@oisterwijk.nl; juul.willemsen@oisterwijk.nl

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oisterwijk
Postbus 10101
5060 GA OISTERWIJK

Oisterwijk, 18 mei 2020

Betreft:
Advies Adviesraad Sociaal Domein Oisterwijk inzake de Nota Bestaanszekerheid

Geacht College,

De Adviesraad Sociaal Domein Oisterwijk (ASD) heeft kennisgenomen van de nota Bestaanszekerheid Gemeente Oisterwijk 2020. Een nota die onder hoge tijdsdruk tot stand is gekomen en waarbij het proces ernstig bemoeilijkt is door de beperkende maatregelen ten gevolge van de heersende coronacrisis.

De input van maatschappelijke partners is aanmerkelijk minder dan de opstellers voor ogen hadden. Daarnaast zijn wij van mening dat juist de inwoners waar het in deze nota om gaat, ondervertegenwoordigd zijn geweest. De adviesraad is weliswaar aan het begin van het schrijfproces geïnformeerd over deze aangepaste werkwijze om informatie te verzamelen bij inwoners en organisaties, maar dat neemt onze zorg niet weg over de betrouwbaarheid van de uitkomsten van het onderzoek. Wij begrijpen dat door de tijdsdruk en onder deze omstandigheden alternatieven voor informatieverzameling nauwelijks voorhanden zijn, maar zeggen er wel bij dat de uitkomsten o.i. toch met enige scepsis bekeken moeten worden.

In deze reactie willen wij u daarom graag algemene aandachtspunten aanreiken, aangevuld met een meer kritische reactie op de tekst zoals die nu voorligt. We hopen hiermee een positieve impuls te geven aan een goede discussie over de vervolgstappen die naar onze mening dringend nodig en wenselijk zijn.

Algemene bevindingen

De ASD is verheugd te lezen dat de gemeente in de komende jaren gaat inzetten op een preventief en proactief beleid, dus meer dan alleen een vangnetfunctie. Goed dat u daarom spreekt van "Bestaanszekerheid" in plaats van "Armoedebeleid".

Het viel ons op dat in de Kadernota Armoedebeleid 2017-2018 zowel een paragraaf is toegevoegd met handreikingen voor de uitvoering, als een financiële paragraaf, maar dat beide ontbreken in deze nota.

Wij zien met belangstelling uit naar het (meerjaren)uitvoeringsprogramma dat concrete uitwerking geeft aan uw voornemens in de komende jaren. Wij adviseren het uitvoeringsprogramma Bestaanszekerheid te voorzien van een tijdspad én kritieke meetpunten op effectiviteit en efficiency.

Een bijbehorende, stevige financiële paragraaf zal moeten aantonen dat deze voornemens ook financieel geborgd worden, want duidelijk is nu al dat de gevolgen van de coronacrisis op dit beleidsterrein sterk voelbaar gaan worden en een effectieve, ruimhartige, doortastende en integrale aanpak dringender nodig maken.

Een concreet uitgewerkte risicoparaagraaf, waarin gekeken wordt naar de realistische haalbaarheid moet voorkomen dat de uitvoering blijft steken in mooie intenties.

Overige bevindingen/adviezen

De ASD ondersteunt het uitgangspunt dat door investeren in bestaanszekerheid op de langere termijn de zorgkosten kunnen verminderen én de kwaliteit van leven van Oisterwijkse inwoners kan verbeteren. Alleen de volgorde mag o.i. omgedraaid worden: voorop staat dat de kwaliteit van leven van onze (kwetsbare) inwoners wordt verhoogd en als tweede niet onbelangrijk doel terugdringing van de zorgkosten.

Als wij de conclusies en aanbevelingen uit de Evaluatie Kadernota Armoedebelid 2017-2018 naast de uitwerking van de vijf sporenaanpak in deze kadernota Bestaanszekerheid leggen, valt ons op dat met die aanbevelingen zeer weinig gedaan wordt. Zonder hier per pagina op in te gaan, vermelden wij onderstaand een aantal, naar de mening van de ASD, essentiële conclusies en aanbevelingen uit de Evaluatie Kadernota die wij niet of te weinig terugzien in de deze nota voor 2020:

- Laaggeletterdheid en digitale vaardigheden zijn zaken die de komende jaren consequent aandacht behoeven, het systeem van gemeentelijke en landelijke regelingen is zeer complex. Veel inwoners hebben hier ondersteuning bij nodig. Het is van belang dit systeem voor de inwoners klantvriendelijker en eenvoudiger te maken. Geef in de nota Bestaanszekerheid aan hoe de gemeente dit wil gaan doen.
- Ga na of er applicaties of andere tools zijn die het de inwoners makkelijker kunnen maken de juiste weg in het doolhof van regelingen te vinden. Heb hierbij aandacht voor laaggeletterdheid en voor inwoners die niet digitaal vaardig zijn. Als voorbeeld de eigen website van de gemeente. Als je de recent verschenen folder minimaregelingen neemt en je pakt de digitale versie en klikt op het www-adres, dan kom je telkens uit op de algemene site van de gemeente i.p.v. bij een aanvraag voor de betreffende regeling. Dit ontmoedigt. Het werkt wel goed via de website van de gemeente, mits je weet hoe je daar komt.
- Binnen de basisstructuur mag op het gebied van armoede/meedoen meer aandacht besteed worden aan laaggeletterden, aan statushouders en inwoners met een verstandelijke beperking. Geef in de Nota Bestaanszekerheid aan hoe de gemeente dit wil gaan doen. Zonder specifiek te worden, dat kan later in het uitvoeringsprogramma uitgewerkt worden. Het bieden van ondersteuning aan vrijwilligers bij dit alles dient meer expliciete aandacht te krijgen.
- Voor wat betreft armoede onder kinderen: investeer in het gezin! Er zijn namelijk geen arme kinderen, maar wel gezinnen in armoede.
- Investeer m.b.t. kinderen en jongeren, in het leren omgaan met geld. Besteed meer aandacht aan activiteiten die de financiële redzaamheid van kinderen en jongeren bevorderen, bijv. de week van het geld en “aan de slag met armoede” voor alle groepen 7 en 8 van alle basisscholen i.p.v. een pilot op één school, dit kost slechts administratie- en verzendkosten!
- Maak gebruik van ZorgKode. Wat wil dat zeggen? ZorgKode krijgt het financiële beheer over de financiën van o.a. jongeren en er wordt een financieel kader opgesteld. Uit ervaring blijkt dat het voor jongeren, maar bijv. ook voor hun ouders, een hele geruststelling is, wanneer er orde op zaken is en de financiën goed geregeld zijn.
- Geef de vertrouwenspersoon Werk & Inkomen een gezicht, zodat inwoners die hier behoefte aan hebben, weten dat er zo'n onafhankelijk persoon is waar ze terecht kunnen. Dat geeft vertrouwen.

- Wij verwijzen graag nog een keer naar de tips van inwoners uit de Evaluatienota, te weten:
  - Meer duidelijkheid geven aan de regelingen.
  - Duidelijkheid over waar je terecht kan.
  - Makkelijke vragen, zonder moeilijke woorden.
  - Zorgen dat inwoners de weg weten.
  - De regelingen toegankelijk maken.
  - Brieven maken die makkelijker te lezen zijn.
  - Niet te veel papierwerk.
  - De regelingen op de website van de Gemeente Oisterwijk zetten.

Juist met deze opmerkingen geven inwoners voorbeelden van wat nu niet goed gaat. Uitvinden waar je moet aankloppen is vaak een uitdaging en de gemeente op de goede manier bereiken is moeilijk. Er zijn nog te veel loketten, wat de laagdrempeligheid van het vangnet in de weg staat. Inwoners hebben behoefte aan (nog) meer duidelijkheid over waar zij met hun ondersteuningsvragen terecht kunnen. Dit onderwerp krijgt veel aandacht in de vorige nota Armoedebeleid, in het Evaluatierapport en nu ook in de nieuwe nota Bestaanszekerheid. Laat de gemeente daarom nu vooral de 1-loket-functie waar mensen voor álle hulpvragen terecht kunnen, snel operationeel maken. En last but not least, laat zien dat alle goede voornemens ook daadwerkelijk in praktijk worden gebracht.

Verder

De gemeente kent veel sterke organisaties die zich hard maken op het terrein van bestaanszekerheid. Maar is hier sprake van integrale afstemming op elkaars activiteiten? En stuurt u hierop aan bijvoorbeeld via de voorwaarden bij subsidieverlening?

Ook adviseren wij u goed voeling te houden met wat andere gemeenten (Haaren, andere buurgemeenten, HvB) doen op het terrein van bestaanszekerheid en hieruit te leren en voordeel te halen.

In par. 4.3 worden doelen geformuleerd. Wij adviseren u deze aan te vullen met als eerste doel: *“ Inwoners durven en weten de weg op te gaan naar de gemeente als hun bestaanszekerheid in het geding is.”*

Ter afsluiting

In uw nota spreekt u de ambitie uit te streven naar bestaanszekerheid voor al onze inwoners en waarbij iedere inwoner een goede balans en rust heeft in wonen, werken en het privéleven, inclusief financiën. En verder dat iedere inwoner fysiek en mentaal, zover dit kan, gezond is.

De Adviesraad Sociaal Domein ondersteunt u in dit streven en wil met deze reactie op de nota Bestaanszekerheid hieraan een bijdrage leveren. Uw reactie zien wij met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Eindredacteur:
Joost Wagenmakers

Wouter Verschuur, voorzitter

Joost Wagenmakers, secretaris